

Szerk. az olvasóhoz

A *Múlt és Jövő* borítóin két éven keresztül Für Emil grafikáit láthattuk alnyomatban – hogy ezzel is aláhúzzuk, hogy folyóiratunk *rendkívüli állapotban* jelenik meg (egzisztenciális és közigazgatási értelemben egyaránt), mert a koronavírus-korszak ki-zökkentette az egész glóbuszt a rendes (ha van/volt ilyen?) kerékvágásából. Nem lett volna autentikus, ha ez nem érződik a lapjainkon (sok folyóirat-társunkén nem hagytott nyomot), ezért ezt a helyzetet mind témáinkban, mind a lap külső megjelenésében érzékeltetni kívántuk. (A jelen s a 100 évvel későbbi olvasó számára.)

Sajnos a 2022-ben indult (XXXIII.) évfolyamunk sem nélkülözheti a hasonló alnyomatokat. Az idén februárban indult ukrainai háború – úgy tűnik – még tragikusabban határozza meg minden napjainkat. (S már alkotmányosan is: „háborús veszélyhelyzetet” teremtett.) Ezért Ámos Imre ukrainai munkaszolgálatában megnyílt apokaliptikus vízióit tesszük fel a borítóinkra – s attól tartunk, ezek a tanúságok még sokáig új aktualitást nyerne.

Ahogy a koronavírus-járványról nem sejtettük, hogy korszakot alkotó mélységben vágódik belénk, úgy az elmúlt számunk megjelenése idején *Blitzkrieg*nek tűnő – igaz, világháborút ígérő – konfliktusról sem gondoltuk volna, hogy már-már olyan mennyiségi-minőségi rombolást visz véghez, és olyan egzisztenciális és szellemi következményekkel sújt, amelyekkel a második világháború fenyegetett.

Mi a szellem, a szellemi műhely (esetünkben: folyóirat, könyvkiadó) feladata háború idején? Egy biztos: ellenállni a romboló folyamatoknak a magunk őrizte kis frontszakaszon. De hogyan? Követni a korszak eseményeit, tanúnak lenni? Elemezni őket, elhelyezni az ún. történelmi kontextusaikban? Avagy úgy tenni, mintha nem történt volna semmi, s folytatni hagyományos ügyeinket és tevékenységünket. Mintegy ezzel kifejezni az ellen- vagy inkább kívülállást korszakunk globális (tömeg)pusztító folyamataival szemben. S ebben a magatartásban őrizni azokat az értékeket, amelyeket tradicionálisan a magunkénak tudunk, hiszen ezen az alapon vittük át és építettük-éltük tovább kultúránkat – és szervítettük be a „kollektív emlékezetünkbe”.

Bevalljuk, nem tudjuk a helyes választ. Lehet, a kétely, a bizonytalanság megérzőkítése is válasz. Ezért: indítsunk, szervezzünk – ez is a folyóirat funkciója, feladata – diszkusziót ezekről a kételeyekről? Kinek? Kikkel? (Mert a fönti negatív változások gyökeresen hatnak közegünkre, közönségünkre.)

Ez a számunk is magán viseli a bizonytalanságunkat. Függségünket a koronavírus korszakból – szusszanásnyi fellégzés nélkül – a háborús korszakba való átmenet idején.

Vajon milyen fejleményt, sors(talanság)ot hoz számunkra akár csak a következő folyóirat szám ideje is?

TARTALOMJEGYZÉK TABLE OF CONTENTS

- 2 Szilágyi Ákos: Versek
Ákos Szilágyi: Poems
- 4 Heller Ágnes: Második előadás. Radikális filozófia II.: Kierkegaard (tanulmány)
Ágnes Heller: Second Lecture. Radical Philosophy II.: Kierkegaard (study)
- 16 Jeles András: Élettöredékek (gondolatok, naplók)
András Jeles: Snippets of Life (thoughts, diaries)
- 23 Kőbányai János: Koronavírus-korszakból világháborúba (esszé-napló)
János Kőbányai: From the Coronavirus Era to World War (essay-diary)
- 33 Huszár Ágnes: Olvasónapló
Ágnes Huszár: Book Reviews
- 39 D. Magyar Imre: Egy fontos szót üzenő hely (Szunyogh Szabolcs: *Lemberg, Galícia fővárosa*) (könyvismertetés)
Imre D. Magyar: A Place Conveying an Important Message (Szabolcs Szunyogh: *Lemberg, the Capital of Galicia*) (book review)
- 41 Haklik Norbert: Olvasónapló
Norbert Haklik: Book Reviews
- 46 Tom Teicholz: Bernard-Henri Lévy: Nyitott szemmel, tette készen egy jobb világért (cikl)
Tom Teicholz: The Will to See, The Ability to Act, The Drive to Inspire (article)
- 50 Löwinger Magda lágerversei 1944–1945-ből (dokumentum)
Magda Löwinger: Concentration Camp Poems, 1944–1945 (testimony)
- 59 Louise O. Vasvári: Kísért a múlt. Jámor Ági memoárja és zenei karrierje az Egyesült Államokban (tanulmány)
Louise O. Vasvári: The Haunting of the Past. Ági Jámor's Memoir and her Musical Career in the US (study)
- 77 Novák Attila: „Csodarabbik útja?” Ortodox zsidó zarándoklatok (és állambiztonsági kontrolljuk) a Kádár-korban (tanulmány)
Attila Novák: 'Footsteps of the Wonder Rabbis?' Orthodox Jewish Pilgrimages (and their State Security Control) during the Kádár Era (study)
- 92 Lengyel András: Löw Immanuel „sióni eszméi” (tanulmány)
András Lengyel: Immanuel Löw's 'Zionist Theories' (study)
- 106 Leo Perutz: A svéd lovas. Az istenrablók (regényrészlet)
Leo Perutz: The Swedish Horseman. The Raiders of God (novel excerpt)
- 112 Péntek Orsolya: Utána. Olvasó- és filmnapló
Orsolya Péntek: Thereafter. Book and film reviews
- 119 Varga Kinga – Eöry Áron: Audiovizuális botlatókövek. (filmnapló)
Kinga Varga – Áron Eöry: Audiovisual Stolpersteine (film reviews)
- Hárs György Péter versei 22, 87, 132
Péter Hárs György: Poems
- 130 Figyelő
Observer